

пуснати да се заселят. Затова и поради социално-историческата си изолираност те не са могли да се включат системно, масово и трайно в онези държавно-политически, културни и други борби, в системата и реализацията на които се формират, утвърждават и добиват авторитет и признание съответните лидери - държавници, политици, културтрегери и т. н. Изявите на циганите са имали и продължават да имат резонанс предимно в сферата на социалните борби. Доминиращото в техните борби и политически активни изяви е преди всичко оцеляването на ромите, осигуряването на елементарна прехрана и оскъдни условия на живот.

Тоест, историята е заставила циганите да се борят предимно за **“живота такъв какъвто е”**, а не за **“живота какъвто трябва да бъде”**. Именно тази особеност в социално-историческата реализация на циганите, съотнесена и вплетена в етнопсихическите особености на тяхната душевност и в някои субкултурни традиции сред тях, внася особен щрих в поведенската стратегия и тактика на циганските лидери. От една страна, циганските лидери имат особена нагласа откъм напластените и функциониращите предубеждения към ромите от заобикалящата ги среда. От друга страна, те са особено реактивни и с подчертана скептичност, което ги лишава от коперникански мащаб и реализация, - факт, който се обяснява най-вече с мобилността на съществуването на циганите, с постоянно съпътстващите ги неблагоприятни условия за живот. Тъкмо и поради това лидерската изява сред ромите е твърде често импулсивна, бурна и пристрастена, и в същото време нетрайна, поддаваща се на “залитане” - и то в моменти на върхово устремяване към дадена цел. Нещо повече. Лидерската изява сред циганите сякаш е обременена исторически с елементарна приземност, способна е да се “отърси” бързо от порив и активност, ако развоят на събитията подсказва, че преустановяване на “напъните” за момента е по-изгодно за лидера и неговите почитатели.

Всъщност именно посочената специфика на лидерството сред циганите (изобщо и конкретно у нас) провокира необходимостта от относително автономна интерпретация, без която няма да може да се осигури пълно и правдиво изследване и осветление на третирания тук проблем. И по-специално на